

hæma

BLODCANCERFÖRBUNDETS MEDLEMSTIDNING NUMMER 3 2017

TEMA BLODCANCERFONDEN

Vi firar 30 år!

VÅRT GEMENSAMMA MÅL: BESEGRA CANCER.

På AbbVie arbetar vi med att bygga relationer med sjukvårdspersonal, patienter, intresseorganisationer, hälso- och sjukvårdsmyndigheter, läkemedelsföretag samt med dem som betalar medicinerna och vården. Varför? Jo, vi förstår att insatserna från en enskild person eller ett enskilt företag inte räcker för att bekämpa cancer.

Genom forskning och gemensamma insatser förstår vi cancersjukdomarna och deras förlopp bättre och kan därför utveckla nya behandlingar som förändrar och förbättrar cancervården.

LÄS MER OM VÅRA SAMARBETEN PÅ ABBVIE.SE

MÄNNISKOR. MEDKÄNSLA. MÖJLIGHETER.

abbvie

AbbVie AB, Box 1523, 171 29 Solna. Tel: 08-684 44 600. www.abbvie.se
SEOTH160432a

REDAKTÖREN HAR ORDET

När jag skriver dessa ord är det full förberedelse inför den internationella "blodcancer månaden" september som gäller på förbundskansliet. En minst sagt intensiv period för Blodcancerförbundet stundar som rent praktiskt kommer att utmytna i sju stycken temadagar och ett intressepolitiskt seminarium. Huvuddelen av temadagarna ingår i informationssatsningen Föreläsningsturné Kronisk Blodcancer som består av sex separata föreläsningseftermiddagar om kronisk blodcancer. När denna utgåva trycks ska vi ha kommit ungefär halvvägs in i projektet och dessutom ha hunnit avverka både det intressepolitiska seminariet Runda bordssamtal VGR samt temadagen Internationella Lymfomdagen.

Många spännande medlemsaktiviteter att se fram emot för mig som representant för Blodcancerförbundet med andra ord! Utöver dessa är jag nyligen hemkommen från en givande helg i Stockholms skärgård (läs mer om Stödweekend ALL på sida 14) och ska inom kort delta på

några högt emotsedda planerings- och strategidagar med förbundsstyrelsen. Under augusti har förbundskansliet dessutom fått ett tillskott i och med anställningen av Elin Sporrang, som kommer att agera projektledare i vårt arbete med att ta fram så kallade "patientrelaterade mått" för de kroniska blod- och blodcancersjukdomarna. Plus att vi har haft en kombinerad artikel/annons liggande på sajten www.cancer.se som tillsammans med alla aktiviteter vi planerar förhoppningsvis lett till att medlemsantalet ökat. Viktigt eftersom det finns styrka i antal...

Men nog talat om Blodcancerförbundet, det är trots allt **Blodcancerfonden** som står i fokus för denna utgåva av Haema. Den ideella insamlingsstiftelse med 90-konto som disponeras av oss på förbundet och som är den enda fond i Sverige som specifikt riktar sig till blod- och blodcancerberörda. Året till ära fyller Blodcancerfonden 30 år, vilket vi självklart vill uppmärksamma med ett eget

temanummer i Haema. Som representant även för Blodcancerfonden vill jag särskilt lyfta fram att det sedan årsskiftet 2016/2017 går att bli månadsgivare genom att gå in på www.blodcancerforbundet.se/bli_manedsgivare. Ett utmärkt sätt att stötta Blodcancerfonden på!

Slutligen går mina tankar till familjen Knutsson. Hustrun och mamman Monika Knutsson, tidigare ordförande i Örebroföreningen, har under sommaren gått bort. Jag minns henne med värme.

Med vänliga hälsningar

Christian Pedersen

Förbunds- och Affärsutvecklingsansvarig
Blodcancerförbundet

INNEHÅLL

3 Redaktören har ordet	11 Många bäckar små (Blodcancerstödet)	18 Förbundskansliets senaste tillskott
4 Ledare	12 En röst från fondstyrelsen	19 Workshop SPV
5 Tema Blodcancerfonden	13 Almedalen 2017 – Allians mot cancer	20 Rundabordsmöte SLL
6 Olika sätt att stötta Blodcancerfonden	14 Stödweekend ALL	21 Landet runt
7 Hit går dina pengar	15 Liten Myelomskola	23 Korsord & sudoku
9 Skyddsänglarna ett halvår senare	16 89 år ung	

Kära Läsare

Då är vi åter igång igen med höstens alla aktiviteter. Förra helgen invigdes höstens stora "kroniska blodcancerturné" på Gotland, Visby. En turné med sex seminarier på olika platser i Sverige. Det var mycket inspirerande att vara med på invigningen, att träffa medlemmar från Gotlandsföreningen och nya potentiella medlemmar. Ett stort tack till alla som gör denna "kroniska blodcancerturné" möjlig.

I förra numret av Heama försökte jag belysa konsekvensen av ett ordnat införande av cancerläkemedel i Sverige. Målet med ett ordnat införande av cancerläkemedel är att skapa en jämlik tillgång till kostnadseffektiva läkemedel oavsett var patienten bor eller patientens ålder, kön och socioekonomiska bakgrund. Vårdanalys har haft regeringens uppdrag att utvärdera processen för ordnat införande av nya läkemedel. Rapporten visar att ett ordnat införande kan bidra till en mer jämlik läkemedelsanvändning genom nationella rekommendationer och avtal, men att skillnaderna kvarstår. Ett flera andra faktorer påverkar också tillgången till

läkemedel såsom t.ex. finansiering och tillgång till personal.

"Det finns ett stöd för det nationella arbetet med ordnat införande, men landstingens lokala arbete är av avgörande betydelse för patienternas tillgång till nya läkemedel" säger Carl Lundgren, utredare på Vårdanalys. Utvärderingen visar också att det finns brister i processens transparens och förutsägbarhet. "Ansvar och mandat hos de involverade aktörerna är inte tydligt beskrivna" enligt Vårdanalys. Ett alternativ för svenska patienter att få tag på nya innovativa blodcancerläkemedel har tidigare varit genom kliniska studier och s.k. "compassionate use". För exempelvis lymfom visar dock uppföljning att kliniska studier har minskat i Sverige från 5,2% år 2000-2002 till 3,3% år 2012-2015. Det känns som en oroväckande utveckling.

Även Norge har samma problem. Nyligen samlades flera hundra blodcancerpatienter utanför Stortinget i Norge för en demonstration mot den långa tiden för nya cancerläkemedel som godkänts av EMA att introduceras för användning i Norge under parollen "Dette er Ikke Norge Verdig".

Från att ett läkemedel är godkänt i EMA (Europa) kan det ta upp till 2,5 år innan samma läkemedel kan användas av patienter i Norge och "under den tiden är det tyvärr många patienter som dör" uttalar Finn Helge Quist. En demonstration utanför riksdagen kanske är något att fundera över? Eller ska det behöva gå så långt att svenska och norska myelompatienter ska behöva bli medicinska flyktingar och fly till Danmark för att få tillgång till rätt läkemedel?

Trevlig läsning,

Lise-lott Eriksson

Ordförande, Blodcancerförbundet

Tema Blodcancerfonden

Blodcancerfonden är namnet på den ideella stiftelse med 90-konto som sköts om av Blodcancerförbundet. Att "Fonden" har ett 90-konto betyder kort och gott att den kontrolleras av Svensk Insamlingsstiftelse, vilket i sin tur är ett kvitto på att insamlingen sköts på ett ansvarsfullt sätt och att pengarna går dit de ska. Man kan säga att 90-kontot garanterar att ditt bidrag som givare hamnar i rätt händer, vilket vi garanterar att det gör via den fond som Blodcancerförbundet disponerat över sedan 1987.

I trettio år har alltså Blodcancerfonden stöttat blod- och blodcancerforskningen i Sverige. Detta med hjälp av vänliga givare som valt att ge en del av sina hårt förtjänta pengar till dem berörda av blod- eller blodcancersjukdom. En stadigt växande grupp som tack vare framsteg inom blod- och blodcancerforskningen lever allt längre och bättre liv. Forskare som i sin tur är beroende av vänliga givare för att kunna bedriva sin forskning. Och med tanke på att "blodet har varit den röda tråden genom alla centrala upptäckter i cancerforskningens historia" enligt Senior Professor Håkan Mellstedt vid Karolinska Institutet i Stockholm, är en gåva till Blodcancerfonden en god investering i sina medmänniskor.

Blodcancerfonden är nämligen den enda ideella stiftelse i Sverige som specifikt riktar sig till att främja blod- och blodcancersjukas intressen. Fondens insamlade medel går till utbildning av vårdpersonal, omvårdnadsprojekt samt till hematologisk forskning. Vi riktar oss särskilt till yngre forskare och strävar efter att vara ett värdefullt stöd för landets sjuksköterskor inom hematologi. Dessutom delar Blodcancerfonden årligen ut utmärkelserna "Årets Hematologiska Avhandling" och "Årets Hematologisjuksköterska" tillsammans med Svensk Förening för Hematologi respektive Hematologisjuksköterskor i Sverige.

30 år, men precis som med ett finare vin så blir Blodcancerfonden bara bättre med åren...

Omslagsbild: ELLWI

Hæma Blodcancerförbundet
Hamngatan 15B, 172 66 Sundbyberg
Telefontid Måndag-fredag 9.00-12.00

Telefon 08-546 405 40
Bankgiro 5435-7025
E-post info@blodcancerforbundet.se
Hemsida www.blodcancerforbundet.se

Redaktör Christian Pedersen, 070-273 89 72
christian@blodcancerforbundet.se

Ansvarig utgivare Lise-lott Eriksson,
070-776 44 43

Korrekturläsare Elsa Pedersen

Annonsbokning Blodcancerförbundets kansli
070-273 89 72, info@blodcancerforbundet.se

Grafisk produktion och tryck
Jupiter Reklam AB, Pipeline Nordic AB

Utgivning 4 nummer/år

Upplaga 3 500 ex
Prenumeration Via medlemsskap

Teknisk information
Text levereras digitalt via e-post eller i bifogad
Word-fil till info@blodcancerforbundet.se

Nästa nummer mitten av december 2017
Manusstopp 18 november 2017

Glöm inte att meddela adressändring
eller om medlem avlidit. Hör gärna av dig
även vid ny e-post. Tack för din hjälp.

CELGENE NORDIC – VI HJÄLPER MÄNNISKOR ATT LEVA ETT BÄTTRE & HÄLSOSAMMARE LIV

För Celgene är Norden en viktig och prioriterad marknad. Här sker flera initiativ för att främja forskning och innovationer samt påskynda införandet av nya behandlingar. I Norden finns också högkvalitativa kvalitetsregister vilket skapar mycket goda förutsättningar för kliniska prövningar.

Den vetenskapliga forskningen är vår grund och vi investerar mer än en tredjedel av vinsten i FoU. Forskning som syftar till att utveckla behandlingar för stora medicinska behov, såsom blodcancersjukdomar, solida cancer tumörer samt inflammatoriska och immunologiska sjukdomar.

För oss är samarbete nyckeln till framgång. Genom att lyssna och bygga relationer med patienter, vårdgivare, akademien, betalare och beslutsfattare så strävar vi efter att hitta lösningar som kan förändra hälso- och sjukvården till det bättre. Tillsammans kan vi arbeta för att förändra människors hälsa så att sjukdomar kan förebyggas, diagnostiseras tidigt, framgångsrikt behandlas, och kanske till och med botas.

www.celgene.se

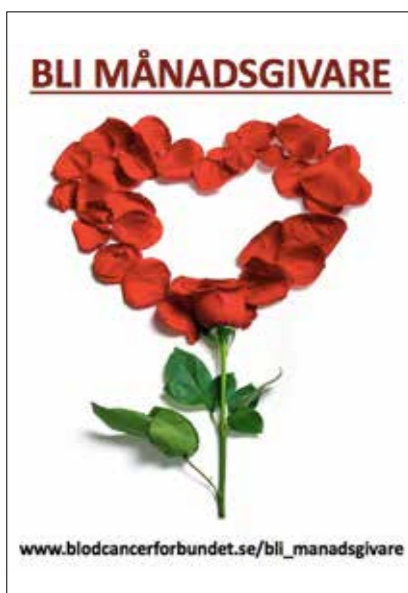
Olika sätt att stötta Blodcancerfonden

Av: Christian Pedersen, Blodcancerförbundet

Det finns många sätt att stödja den ideella insamlingsstiftelsen med 90-konto som administreras av Blodcancerförbundet. Välj och vraka bland möjligheterna nedan, och stort TACK för att du hjälper oss med att bistå landets duktiga forskare inom hematologi!

Bli månadsgivare!

Sedan årsskiftet 2016/2017 går det att bli månadsgivare hos Blodcancerfonden. Du med några minuter till övers och som vill ge kontinuerliga bidrag till fonden får gärna surfa in på underfliken "Bli månadsgivare" på Blodcancerförbundets webbsida som går att hitta både under huvudfliken "Stöd oss" samt under "Blodcancerfonden" på www.blodcancerforbundet.se. Sedan är det bara att fylla i blanketten för autogiroanmälan, vilket kort och gott är ett medgivande till kontonummer som skickas till Blodcancerfonden via bankgirocentralen.

Det går emellertid även jättebra att ringa till förbundskansliet på 08 546 40 540 (09-12 vardagar) eller skicka en e-post till info@blodcancerforbundet.se. En enkel och praktisk insats som inte tar mer än några minuter varpå det sedan rullar på av sig självt. 50, 100, 250, 500 eller 1 000 kronor per månad är beloppen som gäller för dig som är intresserad av att ansluta dig till den stadigt växande skaran av månadsgivare. Den gemensamma nämnaren är att alla bidrag tacksamt tas emot och uppskattas hjärtligt av oss som dagligen föräras ha kontakt med landets blod- och blodcancersjuka.

Minnesgåva

Den utan tvekan vanligaste gåvoformen som i princip är Blodcancerfondens livsnerv, är de minnesgåvor som förbundskansliet mottar på daglig basis. Tack vare dem som i sorgens tunga tid väljer att tänka på sina medmänniskor har fonden sakta men säkert växt sedan den grundades 1987. Blomstermarknaden i all ära, men en ros vissnar fort till skillnad från de minneskort som kanslipersonalen gärna skickar till den adress du uppger genom att fylla i webbformuläret på underfliken "Minnesgåvor" (som finns under huvudfliken "Stöd oss" på Blodcancerförbundets webbsida).

Det går dock alldeles utmärkt att istället ringa till förbundskansliet på samma nummer som nämns ovan om du önskar hedra en nyligen avliden. Detta samtidigt som du

stöttar den viktiga forskning som bedrivs inom blod- och blodcancerområdet. Till skillnad från exempelvis Cancerfonden är inte den fond som vi på förbundet disponerar över lika känd, långt därifrån i ärlighetens namn, men å andra sidan har du som givare bättre koll på vart pengarna går (se nästa sida!) och vet om att det är just till hematologin snarare än andra cancerformer ditt bidrag hamnar.

Ge en gåva

Att skänka en gåva till Blodcancerfonden utan motprestation är snarligen aktningsvärt. Särskilt när beloppen det rör sig om i många fall är mer än generösa från villiga givare. Till skillnad från de två gåvoformerna ovan går det inte att ringa in en engångsgåva, för det har Blodcancerförbundet tyvärr inte tillräckliga resurser, men misströsta inte för den delen! Förutom att klicka på antingen huvudfliken "Stöd oss" eller "Blodcancerfonden" för att komma till underfliken "Ge en gåva" går det att sätta in pengar direkt på Blodcancerfondens **bankgironummer** (BG 900-4219) eller skänka pengar via betaltjänsten **Swish** (1239004219).

Testamentsgåva

Med tanke på att drygt 90 % av cancerforskningen i Sverige finansieras av privatpersoner så gör ditt testamente verklig skillnad. Vidare är ditt testamente din sista vilja och vi vet att det betyder mycket efter din bortgång. Har du inte några närmare släktingar än kusiner går dina tillgångar automatiskt till Allmänna Arvsfonden som i sådana fall bestämmer hur de ska disponeras. Med stor sannolikhet kommer pengarna att gå till projekt som enligt organisationens webbsida öronmärks för att "motverka utanförskapet", vilket enligt Arvsfonden är "Sveriges största sociala utmaning". Med andra ord kan de hamna lite var som helst...

Det är dock enkelt att upprätta ett testamente för dig som själv vill bestämma över dina tillgångar. Behöver du hjälp med att upprätta ett testamente kan du vända dig till en sakkunnig inom området såsom en advokat, din bank eller en begravningsbyrå. De i sin tur hjälper dig att skriva och under-teckna ditt testamente så att inga missförstånd sker efter din bortgång. Vidare måste testamentet vara undertecknat av dig och bevittnat av två samtidigt närvarande

personer som varken får vara släkt med dig eller omfattas av testamentet. Dessa två individer ska dessutom vara fullt på det klara med att de bevittnar ett testamente, även om du inte är skyldig att delge dem innehållet av det.

Självklart går det emellertid att skriva sitt testamente på egen hand. Önskar du testamentera till Blodcancerfonden har vi tagit fram en mall för hur ett sådant testamente kan se ut och som

går att ta del av via webbsidan www.blodcancerforbundet.se/ testamentsgava via den rödmarkerade länken "MALL FÖR TESTAMENTEN". Det går också bra att kontakta oss på 070 273 89 72 alternativt info@blodcancerforbundet.se. För testamenten finns därtill möjlighet att skänka riktade bidrag till exempelvis forskning kring en särskild diagnos. Det är bara att höra av dig till oss om du är intresserad av att veta mer.

Hit går dina pengar

Av: Christian Pedersen, Blodcancerförbundet

Enligt Vägörehetsbarometerens vårrapport från 2017 är tre faktorer avgörande för om människor väljer att stödja en välgörehetsorganisation eller inte. Dessa är: organisationens rykte, att organisationen har ett 90-konto samt att organisationen talar om hur pengarna används.

Hur det ligger till med Blodcancerfondens rykte låter vi vara osagt, men förhoppningsvis är det gott bland dem som känner till denna lilla men av vården uppskattade stiftelse. Att Blodcancerfonden har ett 90-konto å andra sidan är hugget

i sten, det är bara att surfa in på Svensk Insamlingsstiftelses hemsida och söka på just "Blodcancerfonden" för att hitta bevis på att så har varit fallet sedan 1988. Vidare bör det noteras att fonden följer Länsstyrelsens krav på att 75 % av insamlade medel ska delas ut under en treårsperiod för att kunna bibehålla det värdefulla 90-kontot.

Livskvalitet i centrum

Då återstår frågan kring hur pengarna fördelas. Kort sagt ska fondens ändamål vara att ge finansiell stöd till personal inom specialiteten hematologi. Stödet ska i första hand

användas för utbildning och utvecklingsarbete som direkt syftar till förbättring av vårdens- och patienternas livskvalitet. Vidare delar inte Blodcancerfonden ut stipendier till barnhematologi eller barnonkologi. Inte heller prioriteras stipendiesökningar till utbildning som ligger inom respektive huvudmans ansvar.

Vilka som mottar stipendier beslutas officiellt av Blodcancerfondens styrelse. Styrelsen är särskilt måna om att stötta yngre forskare och strävar efter att vara ett värdefullt stöd för landets hematologiska sjukvårdsköterskor. Det är emellertid

Blodcancerfondens stipendieråd som lägger fram väl genomtänkta förslag till fondstyrelsen vilka sedermera beviljas eller inte av styrelsen. Nämnade råd utses av Blodcancerfondens styrelse vilka för närvarande består av läkare verksamma inom vuxnehematologin i Sverige samt några väl utvalda representanter från fondstyrelsen.

Tre ändamål

Anslag till blod- och blodcancerforskning delas ut med två års mellanrum. Den senaste utdelningen skedde 2015 då en summa på drygt 2,5 miljoner kronor delades ut av fonden. Beloppet det gäller är dock inte fast utan beror likt de övriga utdelningarna på insamlingsresultatet för året, hur mycket sparade medel som finns i kassan och vilka belopp som har delats ut tidigare år. Nästa utdelning kommer enligt principen som nämns ovan att ske i år, där sista ansökningsdatum för potentiella stipendiater är den **15e oktober**.

Medel för **omvårdnadsprojekt** delades ut för första gången 2014 som ett led i Blodcancerfondens fokus på att stötta även mer "mjuka" projekt inom vuxnehematologin. Det går även hand i hand med fondens fokus på att vara ett viktigt stöd för landets sjuksköterskor inom hematologi. Omvårdnad generellt sett innebär att man praktiskt vårdar en patient med målet att öka dennes välbefinnande. Blodcancerfondens officiella definition av omvårdnadsprojekt är "studier av vård och omsorg som även omfattar utveckling samt praktiskt tillämpbar kunskap för omvårdnaden avseende metoder och hjälpmedel, liksom de situationer där vård och omsorg äger rum".

Eftersom Blodcancerfonden har som mål att alternera utdelade medel mellan forskning och omvårdnad, samt det faktum att fonden planerar att dela ut pengar till forskning detta år, kommer det

under 2017 inte att delas ut några medel för omvårdnad. I 2014 utdelades dock en miljon kronor för omvårdnadsprojekt, medan motsvarande siffra förra året var 1,3 miljoner kronor. En positiv utveckling vi hoppas kan fortsätta, och som till stor del är beroende av mängden insamlade medel från generösa gåvogivare. Likt utdelningen för forskning är sista ansökningsdatum för att söka om medel vanligtvis den **15e oktober**.

Till skillnad från anslag för forskning och omvårdnad delas stipendier för **resor och utbildningar** ut årligen. Detta sker ofta vid två separata tillfällen under året, en gång på våren (oftast mitten av mars) och en gång på hösten (vanligen mitten av september). Medel för resor och utbildningar är i första hand avsedda för kurser/konferenser vars syfte är att öka kunskapsnivån bland landets hematologer och sjuksköterskor inom hematologi. Blodcancerfonden uppmuntar särskilt landets hematologisjuksköterskor att söka dessa stipendier vars utdelningsbelopp under 2016 landade på drygt 462 000 kr.

Årets hematologisjuksköterska 2016, Anita Bertilsson från Linköping

Utmärkelser

Förutom de just nämnda anslagen delar Blodcancerfonden årligen ut utmärkelserna Årets Hematologiska Avhandling samt Årets Hematologisjuksköterska. Den första av dessa två hedersutnämnelser delas traditionsenligt ut i samband med Svensk Förening för Hematologiska Fortbildningsdagar som hålls den första veckan i oktober varje år. Summan på 10 000 kronor mottas av den nytexaminerade disputand vars avhandling bedömts vara den främsta enligt en kommitté bestående av tre seniora forskare.

Beloppet för Årets Hematologisjuksköterska ligger även den på totalt 10 000 kronor. Summan delas dock av Blodcancerfonden med föreningen Hematologisjuksköterskor i Sverige vilka även beslutar vem som kommer att motta den stora äran bland många välförtjänta vinnare. Medan priset för årets avhandling 2016 gick till Panagiotis Baliakas för dennes avhandling om kronisk lymfatisk leukemi (KLL), mottog Anita Bertilsson från Linköpings hematologavdelning utmärkelsen Årets Hematologisjuksköterska förra året.

Skyddsänglarna ett halvår senare

Av: Christian Pedersen, Blodcancerförbundet

De vackra halsbanden finns i två varianter: guld och silver

De syns på framsidan av detta nummer, vi skrev om dem i årets första nummer och ett antal av er har köpt en egen till sig själv eller en närstående. Vi talar om Blodcancerförbundets egen skyddsängel.

Den vackra skyddsängeln finns i guld eller silver och kostar 239 kronor styck, de mäter cirka 4 x 3,5 centimeter och i priset ingår en kedja med längden 45 centimeter. De säljs av den tidigare journalisten Margarete Nudel som startade det egna företaget *by margarete nudel* i samband med att hennes mamma drabbats av en stroke. Vi slog en signal till Margarete för att höra oss för vad som hade skett sedan sist med livet och allting runtomkring.

Försäljningen rullar på

"Här har det hänt massor sedan vi startade vårt samarbete" berättar Margarete och fortsätter: "Den största förändringen är nog att änglarna och kedjorna numera är helt i rostfritt stål. Den guldfärgade ängeln är överdragen med 18K guld. Bägge varianterna ska vara allergisäkra vilket känns viktigt för oss. Den andra förändringen är att mitt företag har bytt namn från *by margarete nudel* till *ELLWI*, så hette mina föräldrars företag en gång i världen och nu tar jag över den stafettpippen".

Margarete har, precis som många andra, dessutom en personlig relation till blodcancer. "När jag var gravid med mitt första barn så dog min bästis lillasyster i galopperande leukemi, det tog bara tre veckor från diagnos. Därför känns samarbetet med Blodcancerförbundet extra viktigt och givande" berättar hon innan samtalet glider in på hur försäljningen egentligen har gått för de rödsvarta skyddsänglarna. "Försäljningen tuffar på och det ska bli spännande att summerna ihop hur många änglar som sålts när 2017 närmar sig slutet. Men än är det många månader kvar dit och jag hoppas att vi säljer ännu fler tills dess".

Det hoppas även vi på Blodcancerförbundet, som noterar att många kunder har valt att ringa in sin order direkt till ELLWI snarare än att beställa via Internet. Något som "bara är kul" enligt Margarete, och dessutom lite uppfriskande enligt henne själv. "Vi gillar att ha direktkontakt med våra kunder" klagör hon lika entusiastisk som alltid och

ELLWI:s grundare Margarete Nudel

ber mig vidarebefordra att du som har turen förbi Stockholm är varmt välkommen att handla i ELLWI:s butik i centrala Stockholm. Det går nämligen alldeles utmärkt att även köpa halsbanden direkt på adressen Kungstensgatan 3. Då kan man även "komma och klämma, känna och prova en ängel" enligt denna handlingskraftiga och trevliga kvinna.

Öppettiderna för den som först vill se ett fysiskt exemplar av de stilrena halsbanden är mellan 09–16 på vardagar. Du betalar då på plats med kort eller Swish och just att ge bort en skyddsängel som present uppmanas av Margarete. "Vad som är bra med ängeln är att den både fungerar som ett vackert smycke för bäraren men även är en väldigt uppskattad gåva då den kommer med ett litet förklarande kort där det framgår att varje ängel ger pengar till Blodcancerfonden. Allt förpackat i en vackert röd organzapåse som man kan förvara smycket i när man inte bär det" avslutar Margarete en trevlig pratstund.

InfuCarePact™
OPTIMERAD
INFUSIONS
BEHANDLING

En unik
kombination
av kunskap
och teknik

Elektronisk pump

Rapid push

Mekanisk pump

Soft Glide®

Neria™ Soft

Neria™

Neria™ Guard

Vi har ett brett sortiment av medicintekniska hjälpmedel och samarbetar med ledande tillverkare av infusionspumpar och infusionsset. I vårt sortiment hittar du elektroniska och mekaniska infusionspumpar med tillhörande förbrukningsmaterial. Kontakta din läkare eller sjuksköterska för information om våra produkter.

**nordic
INFUCARE**

NordicInfu Care AB • Box 1225 • 131 28 Nacka strand
08-601 24 40 • www.infucare.com

1000 SE 020 01 AUG 2017

FEM NYA DIAGNOSBROSCHYRER!

Waldenströms makroglobulinemi

Ett liv med blodcancer behöver inte vara ett sämre liv, men det är ett annat liv än det du hade innan

www.blodcancerforbundet.se/diagnosbroschyror

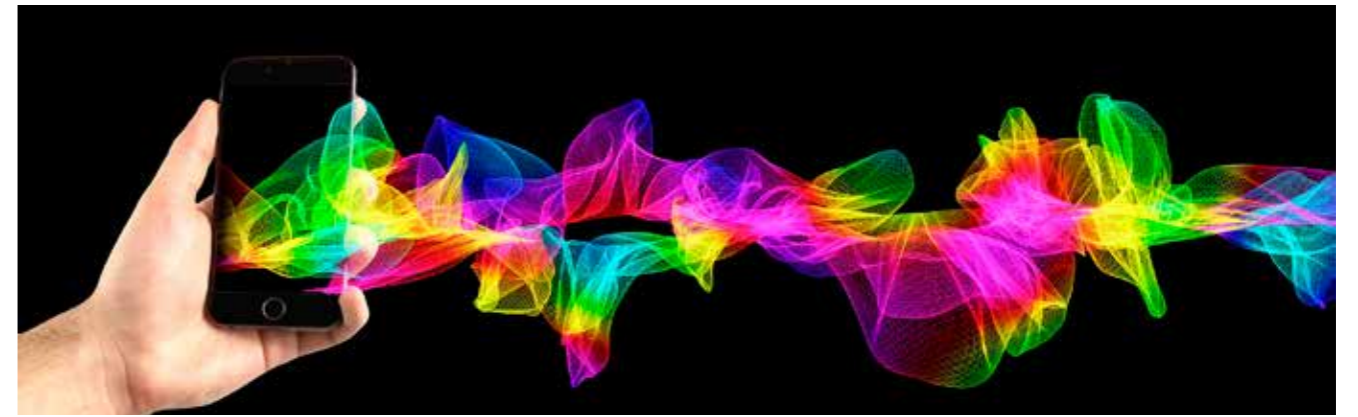
Besök vår webbutik på: blodcancerforbundet.tictail.com

BLÖDCANCERFÖRBUNDET
FOR PATIENTS & LIVET

FÅ EN STÖDPERSON

Till för dig berörd av blodcancer eller annan allvarlig blodsjukdom

www.blodcancerforbundet.se/stodperson
E-post: info@blodcancerforbundet.se
Tel: 08 546 40 540 (09-12 vardagar)

Många bäckar små (Blodcancerstödet)

Av: Christian Pedersen, Blodcancerförbundet

Förra utgåvan av Haema ägnade två sidor åt att berätta om Blodcancerförbundets nya app Blodcancerstödet. Ni med gott minne kanske minns att vi då nämnde att en del av beloppet vid varje beställning via appen doneras till Blodcancerfonden.

Således kändes det passande att återuppta kontakten med Andrea från bolaget FRISQ, vilket också är bolaget som tillsammans med Blodcancerförbundet har tagit fram mobilapplikationen Blodcancerstödet. Ett pågående projekt som förhoppningsvis bara är i sin linda. Först och främst var vi nyfikna på hur stor del av beloppet som egentligen går till Blodcancerfonden, som trots allt är det som denna utgåva av Haema handlar om.

"När någon beställer läkemedel via appen går 10 % av beloppet till Blodcancerfonden" klargör Andrea och fortsätter med att berätta att de under året förutom att samarbeta med Blodcancerförbundet därtill har lanserat appen "Reumatiker" tillsammans med Reumatikerförbundet. En mobilapp med samma tjänster som Blodcancerstödet, men med tillägget att man kan rapportera in sina värden direkt till sin reumatikerläkare via Patientens Egen Registrering (PER). En av de många möjliga tilläggstjänster som även

Blodcancerförbundet hoppas kunna erbjuda sina medlemmar framöver.

Dock gäller det att vara realistiska. Reumatikerförbundet har trots allt uppemot 50 000 medlemmar och därigenom helt andra resurser att tillgå än vår relativt blygsamma organisation. Blodcancerförbundet har i dagsläget inte ens 4 000 medlemmar, och med tanke på att de medel som kommer in i form av statsbidrag till stor del är beroende av just antalet medlemmar, säger det sig självt att Reumatikerförbundet har möjlighet att få till saker lite snabbare än oss. Blodcancerförbundet är trots allt den minsta organisation som FRISQ har valt att jobba tillsammans med.

Men med det sagt är Andrea positiv till att Blodcancerstödet fortsätter att utvecklas framöver. "Våra produkter utvecklas kontinuerligt och i nästa steg kommer man i Blodcancerstödet bland annat kunna få påminnelser om när man ska ta sina läkemedel, kunna göra hälsouppföljning samt sätta mål/följa framsteg utifrån hälsodata från sin telefon" förklarar Andrea på sitt alltid positiva och energiska sätt. Vacker musik i våra öron, särskilt när det på sikt kan sägas ha en nära koppling till förbundets projekt kring patientrelaterade mått som går att läsa mer om på sida 18.

Drömmen är att ta fram bra och realistiska mått tillsammans med patienter och vården. Patientmått som sedan används i klinisk praxis och går att följa med hjälp av digitala verktyg. "Vår utgångspunkt har alltid varit att patienten ska stå i centrum för sin egen vård. Det kändes därför självklart att utveckla digitala tjänster med och för patienter. Efter att ha träffat och lyssnat på medlemmar och företrädare för patientorganisationer stod det klart för oss att det fanns ett enormt behov av delaktighet i form av patientstöd och digitala vårdplaner".

En självklarhet kan tyckas, men det finns många utmaningar att överkomma. Vi låter Andrea förklara närmare. "Den största utmaningen tror vi ligger i att få vården på riktigt att anamma den nya tekniken och låta patienten bli en del av vårdprocessen. Utmaningen som vi ser det blir att gå från patienten runt processen till processen runt patienten" berättar den utbildade apotekaren som säger att de har fått mycket fin respons av Blodcancerstödet. En mobilapplikation som vi hoppas kommer få ännu fler värdeskapande funktioner framöver. Det är som alltid bara att kontakta oss på info@blodcancerforbundet.se

En röst från fondstyrelsen

Av: Christian Pedersen, Blodcancerförbundet

Rubriken i denna artikel är mer passande än man skulle kunna tro vid första anblick. Detta då jag själv inte haft möjlighet att träffa Lars Skagerlind ännu, utan bara hört fondstyrelsens senaste tillskott över telefon i samband med styrelsemöten för Blodcancerfonden.

Lars Skagerlind (Fotograf: Mats Sjöberg)

Den 7e oktober kommer detta ändra sig i samband med det sista stoppet på Föreläsningsturné Kronisk Blodcancer. Lars är nämligen den sista föreläsaren på nämnda "turné" vars sjätte temadag sker i Umeå. I samband med föreläsningseftermiddagen kommer Lars, som till vardags arbetar som Transplantationskoordinator på Norrlands Universitetssjukhus, att tala om hur man genomför kliniska studier som blodcancerpatient.

Hematologin trogen sedan länge

Lars är dock även en av Blodcancerfondens styrelseledamöter, har löpning som fritidsintresse, kommer ursprungligen från Östhammar i norra Uppland och flyttade

till Umeå 1996 för att studera till lärare. Tack vare extrajobb inom vården bytte han bana och började plugga till sjuksköterska varpå intresset för hematologi föddes. "Vi hade en föreläsning om hematologi som jag tyckte var jätteintressant. Jag förstod att det var ett område där det ständigt sker utveckling. När jag så skulle ta examen våren 2002 så var siktet redan inställt och jag började arbeta på Hematologen på Norrlands Universitetssjukhus i Umeå" berättar Lars som lovar att förbli hematologin trogen i många år framöver.

Men vad gör man egentligen som transplantationskoordinator? Vi låter 43-åriga Lars, vars familj består av en forskningssköterska som bättre hälft samt en son på nio år, förklara detta för många främmande yrke. "Det innebär bland annat att vi sköter om familjeutredningar och eventuell sökning av obesläktade donatorer till de patienter som ska genomgå en allogen stamcellstransplantation. Det kan då även betyda att vi tar hand om den familjemedlem som kanske passar som donator."

Inget svårt beslut...

Lars fortsätter med att nämna att de hjälper Tobiasregistret när det finns en obesläktad donator som passar till en patient någonstans i världen. Ett viktigt jobb med andra ord, och

dessutom ganska spännande med tanke på att det är just transplantationskoordinatorn som är ansvarig för att hämta de donerade stamcellerna på sjukhuset om en patient har en obesläktad donator. Att Lars valde att tacka ja till att sitta i fondstyrelsen å andra sidan berodde dels på att han tidigare suttit i Blodcancerfondens stipendieråd, men det ligger mer bakom beslutet än så.

"Jag arbetar redan med en lokal stiftelse som drivs på vår avdelning så steget till Blodcancerfondens styrelse kändes inte så långt. När frågan kom om att sitta i fondstyrelsen så funderade jag inte speciellt länge. Det kändes spännande att få kliva in i en betydligt större fond och få ta del av den världen" klargör Lars som om det vore det naturligaste i världen att lägga delar av sin fritid på att hjälpa andra. Högst uppfriskande, men så är detta en man som är nyfiken på livet. "Jag vill lära mig något nytt och tycker det ska bli intressant att ta del av patient- och anhörigperspektivet. Förhoppningsvis kan jag bidra med vårdens perspektiv och ta en mer aktiv roll över tid" berättar han.

Varmt välkomna till Umeå

Vad gäller just vården och dess relation till Blodcancerfonden så gör Lars sitt bästa för att lyfta fram fonden till kollegor. De flesta känner till att den finns, men det finns en del att göra för att faktiskt få medarbetare att söka fondmedel enligt Lars. "Det gäller att få folk att förstå att det finns en hel uppsjö av fina utbildningar och kongresser samt att det inte är så svårt att söka fondmedel. Även när man arbetar med någon form av utvecklingsarbete eller lokal studie så ska man alltid tänka att det går att söka fondmedel" klargör denna inspirerande man mycket riktigt.

Anmäl dig gärna till Temadag Kronisk Blodcancer Umeå via simplesignup.se/event/96742 för att höra Lars föreläsa den 7/10!

Foto: Malin Ericsson

Almedalen 2017 – Allians Mot Cancer

Av: Christian Pedersen, Blodcancerförbundet

"En hållbar utveckling av cancervården med fokus på 2018" var temat för seminariet Allians Mot Cancer som arrangerades av Nätverket mot cancer (NMC) i samband med politikerveckan i Almedalen. Syftet? Att se till att rätt frågor lyfts fram och debatteras inför det val som komma skall nästa år.

"Intressepolitik" innebär för Blodcancerförbundet kort och gott att företräda våra medlemmars intressen på den politiska arenan. En minst sagt snårig djungel, även för en styrelseledamot i den intressepolitiska paraplyorganisationen Nätverket mot cancer som jag själv. Men med 21 landsting, 6 Regionala Cancercentrum (RCC) och en uppsjö av byråkratiska myndigheter är det sannerligen inte enkelt att begripa sig på hur man ska bedriva just intressepolitik.

Då känns det bra att organisationer som Nätverket mot cancer (Nätverket) finns, denna intressepolitiska påverkansorganisation som representerar drygt 30 000 medlemmar. Förutom att lära oss av mer rutinerade personer inom Nätverket kompletterar vi dessutom varandras arbete. Ett arbete som ofta sker i det tysta och kan vara svårt att förklara till den oinsatte, men otroligt

viktigt för den delen. Även om du som enskild medlem inte har möjlighet att sätta dig in i frågorna eller märker av det enorma arbete som läggs ner.

Men jobbet måste göras, där det via Nätverket ofta blir gjort, även om det kan ta lite tid (som med det mesta inom vården). Lobbying av frågor rörande allt från fler kontaktsjuksköterskor till nya diagnostiska center för tidig diagnostisering av cancer. Och ett av de viktigaste forumen för Nätverket mot cancer att lyfta fram dessa för blodcancerberörda viktiga frågor är i samband med politikerveckan på Gotland i början av juli. Även så i år och med Almedalens viktigaste cancerdebatt – Allians Mot Cancer – som gick av stapeln den 3e juli på Hälsodalen i hjärtat av Visby.

Seminariet började med att kort nämna RCC:s roll i cancervården innan Agneta Karlsson (S), Cecilia Widegren (M) och Ella Bohlin (KD) fick svara på vilken cancervård vi får om just deras parti vinner valet. Därefter fick bland andra Heidi Stensmyren, ordförande i Läkarförbundet, möjlighet att diskutera det faktum att de nationella vårdprogrammen ännu inte är bindande under programpunkten "kommer vården gå från bör till ska?". En

angelägen fråga som Nätverket drivit under många år.

Strax före klockan fem var det så dags att diskutera cancerrehabilitering med utgångspunkten att blott fyra procent av drygt 1 800 svarande uppgav att de hade en rehabiliteringsplan enligt Nätverkets senaste medlemsundersökning. Helt enkelt inte försvarbart med tanke på att den nationella cancerstrategin, som Nätverket varit med och tagit fram, säger att ALLA patienter med cancer ska ha. Deltog gjorde Sineva Ribeiro (ordförande Vårdförbundet) och Margareta Haag (vice ordförande Nätverket mot cancer) med flera. Allians Mot Cancer avslutades sedan med att diskutera hur det kommer sig att vi forskar om det inte kommer patienter till godo, där bland annat Hans Hägglund (ordförande Svensk Förening för Hematologi) samt Anders Lönnberg (Regeringens samordnare för Life Science) närvarade under diskussionerna.

Logga gärna in på webbsidan www.natverketmotcancer.se/almedalen för att ta del av seminariet i sin helhet.

Stödweekend ALL

Av: Christian Pedersen Blodcancerförbundet

Blodcancerförbundet har den senaste tiden haft ett stort fokus på de kroniska diagnoser vi som organisation representerar. Dock företräder vi även mer akuta sjukdomar som självklart förtjänar att uppmärksammas.

Efter att ha anordnat en fokusgrupp med 5 ALL-berörda sommaren 2016 kom Blodcancerförbundet i kontakt med cancerbloggerskan Hanna Bylund. Tillsammans med Hanna väcktes tanken på att arrangera en "stödhelg" med psykosocialt stöd som tema. Helgen den 12–13e augusti bjöd så Blodcancerförbundet in femtontalet patienter och närstående från hela landet till **Stödweekend ALL** på Djurönaset i Stockholms skärgård. Syftet med helgen var att diskutera hur det psykosociala stödet till dem med en relation till ALL kan förbättras, samt få större insikt i vad man som vårdgivare ska utgå från för kriterier vid behandling.

Det sistnämnda ser vi på förbundet som ett komplement till det projekt kring att ta fram patientrelaterade mått för de kroniska blod- och blodcancersjukdomarna som pågår under hösten 2017. Med andra ord handlade detta om en viktig helg för Blodcancerförbundet i sin strävan efter att lära sig mer om denna diagnosgrupp samt kunna påverka framtidens vård till det bättre. Lördagen ägnades dock i första hand åt att inspirera och informera de närvarande genom två föreläsningar. Först ut var Hanna Bylund som delgav patientperspektivet i sin föreläsning "Livet som ALL-berörd". Hanna har drabbats av ALL två gånger där hon vid det första tillfället bara var 15 år gammal.

Blodcancerförbundet vill tacka alla ALL-berörda som deltog under Stödweekend ALL!

"Jag stängde in mig i en bubbla. Det kändes som att jag befann mig i ett vakuum där den stora smällen kom med kortison. Jag blev självmordsbenägen men det var inte bara jag som mådde dåligt utan hela familjen som inte fick något stöd" berättade hon bland annat under den drygt 1,5 timme långa föreläsningen. Hanna drabbades sedan av samma sjukdom igen i 2013, då vid 26 års ålder. *"Det var en tuffare tid för mig med cytostatika, strålning och slutligen en stamcellstransplantation. Men värst av allt var väntan på beskedet"*.

Slutligen tog Hanna även upp biverkningar i samband med presentationen, en lista som innehåller allt från akut blodförgiftning och lunginflammation till GVH och posttraumatisk stress. *"Jag kommer aldrig att få en "normal" tillvaro igen, det har jag blivit tvungen att acceptera. Det har varit en stor sorg, och dessutom har jag blivit tvungen att lära känna mig själv igen. Fortfarande undrar jag vem jag egentligen är"* avslutade hon en innehållsrik, väl genomförd och för dagen mycket passande föreläsning.

Därefter var det så dags för Yvonne van de Vis, psykolog och närstående till Tobias (som går att läsa mer om i förra utgåvan av Haema), att tala om närståendeperspektivet. Med stor empati och förståelse delgav Yvonne handfasta råd och viktig information innan tiden var mogen att vila upp trötta hjärnor inför den gemensamma middagen. Majsstappling stod på menyn och denna intogs under en uppsluppen och pratglad stämning. Diskussionerna inför söndagens workshop hade börjat redan vid ankomst, fortsatte under kvällen och kom igång ordentligt på söndagsförmiddagen då deltagarna delades in i patient- och närståendegrupper.

Idéer som till exempel en behandlingspärm från dag ett och utbildning av hematologisk personal om biverkningar efter behandling/närståendestöd delades samt diskuterades grupperna sinsemellan. Blodcancerförbundet fick därutöver en hel del ny och intressant information som vi kommer att förädla internt för att sedan vidareförmedla till hematologin i Sverige.

Liten Myelomskola

Av: Evelyn Pesikan

Svar på allt du inte hann eller vågade fråga doktorn om. Korrekta och pålitliga medicinska fakta du inte alltid hittar på Google. Kloka råd till dina närstående. Det mesta du som myelompatient behöver veta om din sjukdom finns nu sammanfattat i den inbundna boken *Liten Myelomskola* som sedan början av året delas ut till patienter på Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Att det länge funnits ett behov av övergripande och heltäckande information till patienter med myelom bekräftas av kontaktsjuksköterskan Cecilia Dahl Hammarstedt på Sektionen för hematologi och koagulation på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Hon har skrivit kapitlet "Att leva med myelom" – som handlar om allt från stöd från samhället, att handskas med smärta, infektionskänslighet och fatigue till att vara närstående.

"Myelom är en sjukdom som innebär behandlingar under långa perioder och ofta livslång och tät kontakt med sjukvården. Patienter med denna sjukdom har ofta många frågor om sin behandling, bland annat om biverkningar som smärta och neuropatiska besvär. Eftersom det kan vara svårt att ta in och komma ihåg all information man får av doktorn är det jättebra att kunna ta med sig den här boken hem och läsa igenom alla fakta i lugn och ro" säger Cecilia Dahl Hammarstedt som har träffat tusentals blodcancersjuka sedan hon började arbeta inom hematologi för 22 år sedan.

Sedan 2004 ägnar hon sig uteslutande åt patienter med myelom och

har med andra ord en betydande erfarenhet av just denna sjukdomsgrupp. *"Detta är en sjukdom som i hög grad inte bara påverkar livet för patienten utan även för närstående som ofta blir delaktiga i sjukdoms- och behandlingsprocessen. Det är viktigt att komma ihåg att det ibland kan vara svårt för närstående att ta upp saker de vill veta om sjukdomen i den sjukens närvaro. Och här fyller utbildningsmaterialet *Liten Myelomskola*, som svarar på många vanliga frågor, en viktig funktion"* betonar hon och tillägger att det hon anser vara bokens viktigaste uppgift är att vara en motvikt till Google.

"Idag googlar man på det mesta men informationen på nätet kan vara överväldigande och ibland direkt felaktig och missvisande. Det kan vara jättesvårt att sortera i denna enorma informationsmängd. Förhoppningsvis kan riktiga fakta göra att situationen blir mindre skrämmande både för den som är sjuk och för närstående."

Att ta reda på så mycket som möjligt om sin sjukdom med hjälp av korrekta, medicinskt granskade fakta fungerar bra för en del patienter, men inte för alla. *"Nej, alla vill inte veta allting och det måste man respektera. Därför delar vi bara ut den här boken till patienter som verkligen vill ha den. Jag tycker att den här boken, som har tagits emot mycket väl, kan bidra till att göra både patienter och anhöriga mer delaktiga i sjukdomen. Jag tror att det är lättare att ta ansvar för sin egen vård och behandling om man får tillgång till adekvat information. Om man har tillräckligt med kunskap är det enklare för*

patienter och närstående att ta bra beslut" säger hon.

Boken heter visserligen *Liten Myelomskola* men Cecilia Dahl Hammarstedt betonar att det handlar om en ytterst frivillig skola. *"Det är knappast fråga om allmän skolplikt, den här skolan väljer man att gå i helt frivilligt, säger hon lite skämtsamt. Idag finns det redan många olika informationsbroschyrer för blodcancerpatienter. Den här boken är avsedd för den som vill gå på djupet och få veta lite mer. Många som är vana vid tunna broschyrer verkar tycka att den nästan är för fin för att stoppa ned i väskan men det är precis det den är till för"* avslutar hon.

Fakta / Liten Myelomskola

Liten Myelomskola är ett nytt utbildningsmaterial för patienter och närstående, framtaget av Amgen AB i samarbete med Blodcancerförbundet samt specialister inom hematologi. Hör dig gärna för på din lokala hematologavdelning om boken finns tillgänglig!

SC-SE-NP-00009

89 år ung

Av: Christian Pedersen
Blodcancerförbundet

Som tonåring var jag av den bestämda åsikten att alla som hade fyllt åttio år var att betrakta som "gamlingar". Det tyckte jag i och för sig även om dem som, likt jag själv numera, hade upplevt trettio jordsnurr. Men med ålder kommer också vishet, och nu vet jag med andra ord bättre. Särskilt efter att ha stiftat bekantskap med 89 år unga Göran C-O Claesson – myelompatient och livsnjutare som vårdar humöret genom att författa.

"Det där hasandet bakom rullatorer, den där obefogade otåligheten, det eviga klagandet, de trista kakorna till teet, alla suckar och stön... jag kommer inte tycka om gamlingar i år heller". Så börjar boken "Små ögonblick av lycka" skriven av 83-åriga pseudonymen Hendrik Groen från Nederländerna. En lika satirisk som underhållande bok skriven med stor insiktsfullhet och en rejäl portion svart humor. Om inte annat visar den att livsglädje är en högst individuell egenskap som inte har det minsta med ålder att göra. Dessutom är det väldigt farligt att generalisera, något

Porträtt av livsnjutaren Göran C-O Claesson

herr Groen i allra högsta grad gör i sin bok, dock alltid med glimten i ögat och en god del självinsikt.

En något äldre herre som verkligen personifierar detta med att "man är inte äldre än man känner sig" är Sollentunabon Göran C-O Claesson. Som genom många andra nya bekantskaper började allting med en e-post från Göran till förbundskansliet, som i sin tur föranledde ett svar, och så fortsatte det några omgångar. En för egen del väldigt rolig och givande mailutväxling som började med Blodcancerförbundets närvaro på det webbaserade uppslagsverket Wikipedia och avslutades med att vi bestämde träff. Jag ville helt enkelt lära känna denna fascinerande människa lite bättre!

"Har vid mogen ålder börjat förstå att jag har en ovanlig läggning. Jag är nämligen till den grad nyfiken att ingenting är känsligt för mig. En tillgång förenad med en börda" svarar Göran på min fråga om att berätta lite kort om sig själv. Ingenting om ålder, familj, jobb, hemort eller sådant man annars brukar börja med... mäktiga befriande! Att Görans tillgång även är en börda förklarar han kort och gott att han inte känner om något är känsligt för någon annan. Han behöver med andra ord tänka sig för ordentligt innan han öppnar munnen. Skrivandet å andra sidan kommer mer naturligt.

"I småskolan visade det sig att jag inte kunde skriva bokstäver i rätt ordning. Då stämplades man som antingen Dum eller Ordblind. Eftersom jag ansågs "tala vuxet" fastslog man att jag var ordblind" berättar Göran för mig över en kopp kaffe i den mysiga lägenheten i Sollentuna. "Skrivandet började med en upptäckt: när jag slog bokstäverna på tangenter kom de i rätt ordning på pappret. Jag trädde sedan ut i livet som maskin-

skrivare". Något som bland annat ledde till att Göran för drygt tjugo år sedan blev en av initiativtagarna till Sollentuna Författarsällskap.

Att maskinskrivandet hjälpte denne livsglade herre över sin ordblindhet innebar även att det blev ett slags terapi för honom. Något som även stämde när Göran diagnostiserades med den näst vanligaste blodcancerdiagnosen myelom efter att sedan länge ha lidit av svår trötthet och sömnsjuka. Till sist fick han också en remiss från vårdcentralen och sedan hos hematologen beskedet om att han drabbats av en ovanlig men allvarlig sjukdom. "Här har jag haft nytta av skrivandets egen-terapi även som "myelomist". Jag unnar andra att prova samma terapi." säger Göran innan ämnet glider in på humor som vapen när livet behandlar en hårdhänt.

"På samma sätt som människor i svårt underläge alltid har haft hjälp av att skoja om eländet, har min svarta humor hjälpt mig med min sjukdom. Ta bara min senaste dikt i haiku-versmåttet:

"Krokryggig var han,
mannen jag såg på Kastrup,
i en spegelvägg".

Min far var likadan. Det hjälpte honom att som ung sjöman i första världskriget överleva tre torpederingar". Att få reda på att Göran skriver poesi på haiku-versmåttet, samt det faktum att han skriver en blogg var skäl nog att träffa denne herre. Hans vänliga hustru Evelyn ett annat. Kvinnan som enligt Göran kom att betyda allt för honom redan när han var frisk. Eller för att citera Göran själv: "Hon är outhärlig".

Följ Görans blogg genom att logga in på: www.Blodcancerforbundet.se/blodcancerbloggar. Där hittar du hans blogg: "Perspektiv personligt ansvar".

VINNARE, NR 2 2017

Vinnare av kryss

Alf Sjöberg
Markegångsgatan 84
25667 Helsingborg

Gun Bjernersjö
Trånggatan 15
58228 Linköping

Vinnare av sudoku

Birgitta Mattisson
Talarpsvägen 42
37262 Br-Hoby

Britt Nordenmark
Prästgårdsängen 8
41271 Göteborg

ALGERIETS HUVUDSTAD	PLUSS	NORSKA SÄNNINGEN	ALU	K	UKRUKA	GRÖTT FISKARE	SKYMMAL ALLIET	↓
PR. TAL OM	A	P	R	O	P	Å	S	Å
VÄL VA VÄL FÖR MISÄN	L	Ö	N	R	A	S	P	Y
GRD	G	L	O	S	A	H	K	Ö
VIL NÄST ATTYCKA	E	M	S	O	T	R	O	P
GA SÖMVA SOM EFFERT	R	E	G	N	A	G	A	L
→	G	L	A	D	A	M	I	N
FÖR- HÖRAN DE	G	O	T	E	R	O	S	Y
→	K	Ö	R	A	T	O	M	D
SÄNG- GRUPP	V	E	R	T	A	N	D	E
FÖR- NÄRDE	N	E	G	E	R	A	D	E
SPYS- HET	I	R	O	N	I	A	J	Ö
TILL- SÖD	N	I	O	N	Å	D	R	Å
HAN FÖR SÖP	G	E	O	R	G	E	X	T

DET ÄR SNART DAGS ATT
ANSÖKA OM STIPENDIER
TILL BLODCANCERFONDEN

SISTA DATUM ATT ANSÖKA FÖR BLOD- OCH
BLODCANCERFORSKNING ÄR: 15e oktober

STORT TACK FÖR
DIN GÅVA
till Blodcancerfonden

För att önska dig en
GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR

Så har en gåva på kr skänkts
till Blodcancerfonden i ditt namn

www.blodcancerforbundet.se/julgava

Rehabcenter Mösseberg
Rehabcenter Sfären

Bräcke
diakoni

Rehab för livet

Rehab handlar hos oss om återhämtning, att utvecklas och skapa något nytt. Ditt skraddarsydda program kan innehålla t ex vattengymnastik, mindfulness, tid för reflektion, samtal med andra och föreläsningar. Och viktigast av allt – du får värdefull kunskap med dig hem.

Läs mer på www.brackediakoni.se

Förbundskansliets senaste tillskott

Av: Christian Pedersen, Blodcancerförbundet

Tvåbarnsmamma, anhörig och akademiker. Dessutom van projekt-koordinator samt redaktör och medförfattare till antologin "Kritiskt tänkande – i teori och praktik". Bekanta er med Elin Sporrang, projektledare för Blodcancerförbundets ambitiösa satsning kring att ta fram patientrelaterade mått.

Det gäller att kunna sina saker om man vill att kunskap ska anses vara evidensbaserat. Förutom att känna till hur vårdens metoder och styrning fungerar, krävs det att man är väl familjär med olika vetenskapliga metoder. Vilket Elin är med en akademisk bakgrund i bland annat besluts- och policyanalys. Men vad var det egentligen som fick henne att söka tjänsten som projektledare för Blodcancerförbundets satsning om patientrelaterade mått?

"Att ta fram patientrelaterade mått, med patienters värderingar och preferenser som utgångspunkt, kan bli ett oerhört komplext göromål om man vill att utfallet ska bli bra och dessutom användbart. Den utmaningen kunde jag inte säga nej till" berättar Elin som har erfarenhet

av patientrelaterade mått sedan tidigare. "De flesta som är vårdtagare eller anhöriga har varit i kontakt med patientrelaterade mått, direkt eller indirekt, eftersom ett centralt effektmått inom vården ju handlar om patientnytta. Vad nytta innebär för Blodcancerförbundets medlemmar, är en fråga som kommer att bli central för projektet. Det kommer att handla om att definiera på nytt, för att få fram nya och patientförantrade indikatorer" säger hon och fortsätter beskriva sina personliga upplevelser av vården.

"Erfarenheter av vården har jag dessvärre mycket av, som fru till en degenerativt leversjuk man. Många sjukhusavdelningar och fruktansvärda trauman för att vara ärlig. Jag är djupt engagerad och ibland mycket sliten. Den tekniska erfarenheten av metodutveckling och mätning som är relevant för att ta fram mått har jag från min utbildning och tidigare professionella engagemang. Jag ska inte sticka under stol med att min akademiska bakgrund kommer till användning också i mitt privatliv – för att undersöka, ifrågasätta och vara behjälplig. Ibland, som många andra redan har konstaterat, måste man vara väldigt företagsam för att vara sjuk".

Men vad har Elin för förväntningar på projektet kring patientrelaterade mått? "Mina förhoppningar är att vi ska få ta del av

människors viktiga historier och synpunkter och att dessa i slutändan kan bidra till att kvaliteten i den hematologiska vården ges en innebörd som patienter och läkare kan enas om. Det kommer sannolikt att bli en resa med flera steg. Det första vi måste göra är att lyssna, sedan kommer de tekniska bitarna. Jag förväntar mig att också Socialstyrelsen har för avsikt att lyssna" fortsätter Elin med att berätta.

Det finns dock en del utmaningar för att lyckas, klargör Elin. "Jag tror att det ibland finns en övertro till kunskapsstyrningens effekter. Det finns många faktorer som bidrar till varför vården ser ut som den gör. För att patientrelaterade mått ska bli användbara krävs insikter i vilka övriga faktorer vården har att göra med på daglig basis och vilka hinder som finns för att underlaget ska kunna implementeras i vårdverksamheten. Att ta fram nya mått är alltid komplicerat. Jag kommer förstås att behöva ägna mycket tid åt att gå igenom forskning och system för att bättre förstå hur projektet bör läggas upp. Att skapa strukturen för projektet, och fastställa en metod som ger valida resultat, kommer att vara det mest utmanande, tror jag".

Vår korta men angenäma intervju avslutas med en hälsning från Elin. "Jag är tacksam över Blodcancerförbundets förtroende och ser fram emot att få möta er läsare; patienter, anhöriga, läkare, forskare, som är nyfikna på eller vill delta i projektet".

Vi önskar Elin all lycka till med detta viktiga projekt som har reell potential att förändra vården av landets kroniskt blod- och blodcancer-sjuka till det bättre! Följ gärna Elin via www.blodcancerforbundet.se/patientrelaterade_matt

Workshop SPV

Christian Pedersen
Blodcancerförbundet

Blodcancerförbundets stödpersoner är lika delar en inspirationskälla som beundransvärda. Vi ska vara stolta över stödpersonverksamheten vilket för en relativt liten organisation som vår är imponerande att kunna erbjuda. Men med det sagt kan "bra" alltid bli "bra mycket bättre"!

Det började i Paris förra våren när jag som representant för Blodcancerförbundet deltog i en workshop arrangerad av ett läkemedelsbolag. Målet var att hitta gemensamma beröringspunkter som vi kunde samarbeta kring, och det hela utmynnade i att utveckla förbundets stödpersonverksamhet. Som så mycket annat i detta jobb kom andra mer pressande åtaganden emellan. Övertagandet av den centrala medlemshanteringen, anställningen av en ny kollega (duktiga ekonomiassistenten Mia), en tidskrävande flytt av förbundskansliet för att nämna några...

Till sist slog vi slag i saken och bestämde oss för att det var hög tid att fullfölja det vi hade påbörjat. Men var börjar man när allting egentligen fungerar bra? Och än

viktigare, hur kan jag som representant för Blodcancerförbundet utveckla denna viktiga del av vår verksamhet utan att för den delen kliva ideellt arbetande lokala eldsjälarna på tårna, vår organisations ryggrad? Det var ganska enkelt egentligen: genom att bjuda in till diskussion! Detta gjordes också i och med aktiviteten *Workshop SPV* som gick av stapeln den 15:e juni.

Klockan tio välkomnades drygt femton deltagare genom att presentera syftet för dagen: att *attrahera fler stödsökande samt att öka värdet för dem som söker stöd*. Två stora frågor att ta tag i, men som tur var fanns det även många kloka människor i rummet. Workshoppen började med att den medlemsenkät om bristande psykosocialt stöd som Blodcancerförbundet tog fram våren 2017 presenterades. Denna gav en tydlig fingervisning om att behovet av stöd är stort, vilket i sin tur bevisar hur viktiga våra stödpersoner är. Men för att kunna få stöd måste man också veta att det finns hjälp att tillgå.

Vad gäller detta delgavs många spännande idéer om hur vi kan nå ut till fler blod- och blodcancerberörda som är i behov av stöd. Deltagarna delades in i tre grupper som under dagen fick arbeta med de två frågorna ovan. Vad gäller just att nå ut med information

om vår stödpersonverksamhet var kontentan att vi måste aktivt söka upp hematologin lokalt för att sprida kännedom om Blodcancerförbundets stödpersoner. Det är i slutändan landets hematologer och hematologisjuksköterskor som är våra bästa marknadsförare. Vidare borde de ha ett stort intresse över att sprida kunskap om de stödpersoner som finns att tillgå, då dessa engagerade eldsjälarna trots allt avlastar vården, inte tvärtom.

Även jag som representant för Blodcancerförbundet fick hemläxa av bästa sort. En av de mest konkreta idéerna var att ta fram en stödpersonsbroschyr som lyfter fram våra personer. Denna har tagits fram under sommaren och sedermera spridits till alla lokalföreningar. Förhoppningsvis är även alla hematologavdelningarna i Sverige villiga att låta dem ligga kvar i allehanda väntrum och dylikt, då det som sagt vore gynnsamt inte bara för dem som söker stöd utan även för vården...

Efter en bättre lunch fortsatte sedan workshoppen med dagens andra diskussionspunkt: *hur kan vi öka värdet för den som söker stöd?* Några av de idéer som presenterades var att utse en nationell samordnare som avlastar förbundskansliet, att vara mer selektiv rörande vilka stödpersoner att nyutbilda samt att uppmuntra lokala representanter att stötta "sina" stödpersoner i större utsträckning. Ett långsiktigt arbete som förhoppningsvis även kommer att kompletteras med en intern stödpersonsbroschyr för befintliga stödpersoner (fortsättning följer!).

Till sist vill jag passa på och tacka alla deltagare den 15:e juni för ert engagemang samt för alla kloka synpunkter och åsikter. Jag lyfter på hatten för Er, och detsamma gäller till alla våra stödpersoner därute. Ni är sannerligen en källa till inspiration!

Workshop SPV arrangerades i Solna strax utanför Stockholm den 15:e juni

Rundabordsmöte SLL

Av: Christian Pedersen, Blodcancerförbundet

Blodcancerförbundet bedriver intressepolitik både via ett aktivt engagemang i Nätverket mot cancer samt i egen regi. Ett utmärkt exempel på det sistnämnda är Rundabordsmöte SLL, det intressepolitiska seminarium som arrangerades den 30e maj på Freys Hotell i Stockholm.

Landstingsrådet Ella Bohlin

Blodcancerförbundet driver för närvarande två kärnfrågor som vi kontinuerligt lyfter fram i vår dialog med betydande aktörer inom hälso- och sjukvården. Dessa av oss uppfattade förbättringsområden som förtjänar extra uppmärksamhet är: tillgång till bästa behandling (inklusive rehabilitering) samt tillgänglighet till vården.

Två stora utmaningar

Det var också dessa två frågor som stod i fokus under Rundabordsmöte SLL. Inbjudna till seminariet var landstingsrådet Ella Bohlin (KD), verksamhetsutvecklare Kjell Bergfeldt (RCC Stockholm-Gotland), samordnande kontaktsjuksköterskan Jennie Jackson (RCC i Samverkan), Margaretha Holmström (specialsakkunnig

läkare (SPESAK), Hematologi-processgruppen), Blodcancerförbundets ordförande Lise-lott Eriksson samt representanter från de ledande sjukhusen i regionen (Åsa Derolf från Karolinska Universitetssjukhuset, Barbro Kedinge från S:t Görans Sjukhus och Jan Samuelsson från Södersjukhuset).

Mötet började med att Lise-lott förklarade mötets syfte innan Margareta och Jennie berättade kort om sina uppdrag i Hematologi-processgruppen respektive som samordnande kontaktsjuksköterska. Att alla blod- och blodcancersjuka ska ha rätt till en delaktig kontaktsjuksköterska som bland annat ansvarar för att upprätta en individuell vårdplan är en prioriterad fråga för Blodcancerförbundet, men samtidigt en utmaning i praktiken. För att uppnå detta behöver man prioritera kontaktsjuksköterskans uppdrag och formella kompetens påpekade Jennie bland annat.

Vidare var det intressant att ta del av samarbetet inom Hematologi-processgruppen som Margareta talade om. Hon påtalade bland annat att det är viktigt att samarbeta brett för att uppnå bättre förståelse för de beslut som tas inom vården, samt att den viktiga frågan kring ökad tillgänglighet ofta återkommer i många olika sammanhang. Därefter fick de tre av Blodcancerförbundet uppskattade och välbekanta sjukvårdsrepresentanterna möjlighet att lyfta varsitt positivt utvecklingsprojekt som lett till förbättrad tillgänglighet.

Barbro valde att belysa S:t Görans pilotprojekt som under våren 2017 drevs tillsammans med Blodcancerförbundet. Detta bestod i att man

som patient på fasta tider dagligen fick möjlighet att ringa till en läkare. Trots att det inte inkom särskilt många samtal under tiden framhöll Lise-lott att blotta vetskapen om att man kan nå en fast vårdkontakt var oerhört värdefullt för många medlemmar. Åsa tog upp Karolinskas nyligen initierade samarbete med Blodcancerföreningen i Stockholm rörande värdebaserad vård. Jan å andra sidan uppmärksammade det faktum att patienter inte ska behöva ringa in till sjukhuset med dagens IT-lösningar. Han lyfte ett exempel där Södersjukhuset använde ny teknik för att ge patienter möjlighet att få svar på prover via brev som genereras av ett IT-system, samt även se aktuell ordination.

Sedan var det så dags för själva diskussionen, som pågick under en drygt timmes tid och berörde en hel del olika ämnen. Bland annat diskuterades behovet av förbättrad tillgänglighet även för patienter med kroniska diagnoser, ökat psykosocialt stöd, höga läkemedelskostnader, processen kring ordnat införande samt överprövning av läkemedel. Rörande det sistnämnda ämnet underströk Ella att det är hög tid för en upphandlingsmyndighet på nationell nivå, medan Kjell poängterade vikten av att följa upp läkemedelsanvändningen.

För Blodcancerförbundet var det både lärorikt och intressant att ta del av hur man tänker på olika nivåer och instanser inom vårdapparaten. Att samlas för att diskutera utmaningar som att det tar lång tid för EU-godkända läkemedel att bli godkända även i Sverige, och tillsammans försöka hitta konkreta lösningar på dessa problem, är ytterligare ett steg mot en bättre framtida vård. Nu hoppas vi bara att de som har mandat att förändra också får tid och resurser att göra just detta!

Rundabordsmöte SLL skedde med stöd av Celgene och Janssen

LANDET RUNT

Vi minns Monika Knutsson...

Vi har mötts av det ledsamma beskedet att vår vän Monika Knutsson har avlidit i sitt hem den 19 juni 2017. Hon led sedan många år av en blodsjukdom och åtog sig därför uppdraget som ordförande i Blodsjukas förening i Örebroregionen. Hon var föreningens ordförande i 10 år men avgick i våras då hon fått beskedet att ingen mer behandling fanns att tillgå som kunde hjälpa henne. Hon hade själv planerat att vara kvar som ordförande detta år också då föreningen firar 30-årsjubileum. Föreningen förlorade därmed en duktig och drivande ordförande. Livet blir inte alltid som man planerar.

Monika har gjort ett enormt arbete för de blodsjuka i regionen. Även maken Ingvar har ställt upp för Monika och föreningen. Monika har alltid varit lätt och behaglig att samarbeta med. Hon var väl förberedd, strukturerad, lugn och omtänksam. Hon behandlade alla medlemmar lika och de kände sig välkomna till våra aktiviteter.

Monika har också deltagit i flera ordförandekonferenser som Blodcancerförbundet anordnar för representanter från landets föreningar. Våra tankar går till maken Ingvar och barnen Lena och Göran med familjer i denna svåra stund.

*Katarina Malmkvist
Kristina Hagström*

Båtutflykt och mycket annat i "Stockholm"

Sandhamn var målet för årets båtutflykt. Vi var 42 personer som tog båten från Nybrokajen och åkte genom smala sund och kanaler och njöt av skärgårdsnaturen. Solen lyste på oss hela dagen, men vi såg mörka moln och regn inåt land. Vi fick en härlig dag på båten (det tar 3 timmar enkel resa) och några timmar att trava runt i byn med anor från 1600-talet. Idag är Sandön som ligger i Stockholms absolut yttersta skärgård, segelbåtarnas Mecka. Till hösten fortsätter vi våra populära öppna blodcancercaféer på onsdagskvällarna på Rörstrands slottscafé. På webbsidan står kvällarnas teman. Promenader för ben,

hjärta och hjärna blir det några fler under hösten – även det hittar du på webbsidan. Välkommen!

Lotta Bennerstam

Höstutflykt till Magnolia för "Skaraborg"

Blodcancerföreningen Skaraborg har haft sin höstutflykt till Magnolia som finns utanför Nossebro! Där blommar just nu ca 6000 plantor Dahlior. 350 olika sorter i oerhörd färgprakt! Han som driver detta har även storproduktion på Pelargonier och Fuchsior. Varje år tillkommer något nytt till verksamheten så nu finns det något för alla åldrar. Datarum, filmrum, tillverkning av olika saker, lekrum, relaxrum och massagefätöljer är bara en del av det som finns! Fätöljer för avkoppling finns i hela området! Kaniner, hönor och hästar gör det gemytligt.

Vi började med att samla gruppen genom att äta hemgjord paj eller smörgås som fanns att köpa och då informerades alla om kommande program i vår förening under året! Sedan skingrades gruppen för att

i sin egen takt uppleva allt vackert. Solen sken, vilket berikade upplevelsen!

Snart åker vi båt i Göteborg tillsammans med Västra blodcancerföreningen. Caféträffar i september och november i 4 olika städer. I oktober kommer en kurator och berättar om rehabilitering och kurators arbete. Julbordet blir enligt önskan för fjärde året i rad i Nossebro där lokala förmågor underhåller oss!

Trevlig höst önskar vi er alla

Marie-Anne Blondell

Spännande sommarutflykt i "NUS"

Sommarutflykten för Blodsjukas Förening vid NUS gick till Granö Beckasin fredagen den 16 juni. Ett 50-tal medlemmar, anhöriga, stödande och hedersmedlemmar åkte med. Vi började med att besöka Granö Beckasin, som är en annorlunda hotellanläggning vid Umeälven. Det finns 6 stycken exklusiva fågelvästerna som sitter tryggt förankrade i starka tallar på en hög ås med vacker utsikt över Umeälven. Nästena är hotellrum i träden så att man kan "bo som en fågel".

Vi besökte sen Sjungaregården som är en gammal Västerbottensgård. Mangårdsbyggnadens interiör står

örörd sen 1900-talets början. På gården finns en bagarstuga från slutet av 1700-talet. Lunchen intogs i Granö Beckasins restaurang med mat gjord av lokala och ekologiska råvaror. Det serverades hembakad kaka till kaffet.

Därefter besökte vi lanthandeln GoMaten i Granö som har viltkött av älg, ren och röding. Eftermiddagsfikan med hemgjord rabarberpaj serverades i församlingsgården i Tavelnsjö. Vi avslutade resan med ett besök i Blå Eld. Där finns det egen tillverkning av keramik, trådkonst, glas och blommor.

Vi i styrelsen önskar alla en skön och fin höst.

Irene Bergström

Utflykt till Danmark för "BFSÖS"

Första helgen i augusti åkte ett trettital medlemmar från Blodcancerföreningen Sydöst iväg på en bussutflykt till norra Jylland. Vi var ett glatt sällskap från Norrköping i norr till Kalmar i söder. Framme i Göteborg tog vi färjan över till Fredrikshamn. Efter en kort buss-tur var vi framme i Dronninglund, där vi skulle bo och en god tre-rätters måltid väntade på oss. Dagen därpå åkte vi runt Limfjorden. Vi stannade ett par timmar i Jesperhus, numera norra Europas största blomsterpark. Vi hade gott om tid för att ta oss runt den ca.3 hektar stora anläggningen och kunde njuta av en stor blomsterprakt. Svårt att beskriva, man måste ha sett alla dessa färgrika blommor. Tillbaka på hotellet väntade återigen en tre-rätters måltid.

Sista dagen gick färden så långt norrut man kan komma i Danmark, nämligen till Skagen, med dess magiska ljus. Väl framme åkte vi med vad som kallas "Sandormen", en traktor med passagerarvagn på släp till grenen, den yttersta spetsen, där Skagerak och Kattegatt möts. Märkligt att se vågor kommandes från två håll. Vi hade tur med vädret under vår vistelse i Danmark, solen sken, men vinden tog i ordentligt uppe i Skagen. En stor färja tog oss på eftermiddagen säkert över Kattegatt tillbaka till Sverige. Bilden på oss visar gänget uppe i Skagen innan vi åkte upp till spetsen.

Dieter Rühmann

30-årsfirande i "Södra"

För att vi i styrelsen skulle lära känna varandra bättre och behålla vår känsla och synsätt på "Södras" sätt att arbeta har vi haft en "Kick-off" i Kristianstad. Vi gick där igenom vår målsättning för vår verksamhet och arbetsfördelning efter en motsvarande träff år 2001. "Södra" bildades den 11 februari 1987 och det ska vi fira med en jubileumsfest i Kristianstad den 26 augusti. Det blir mingel, buffé, historisk återblick, utdelning av Guld-pin/standar, guidad stadspromenad samt sång och musik.

Våra planerade aktiviteter för hösten är följande:

- 10 okt: Mindfulness (Malmögruppen)
- 14 okt: Lundadag (studiedag)
- 14 nov: Kontaktsjuksköterskor (Malmögruppen)
- 2 dec: Julbord (Skåne)
- 5e dec: Julfest (Malmögruppen)
- 13 dec: Presentutdelning till sjukhusen

Vi i "Södras" styrelsen önskar alla välkomna och vill även passa på och berätta om vårt årsmöte i Lund på Universitetssjukhuset. Ett 30-tal av 604 medlemmar deltog. Vi började med lunch på Patienthotellet och avslutade med ett föredrag av Margareta Troeng om blodet. Föreningen har under året delat ut ca 650 tusen kronor till 10 sjukhus och forskare. Anita Myrkvist (Lidhult) avtackades efter 21 år som kassör och blev Hedersledamot.

Arne Lundblad

Ta chansen och vinn!

Du som svarar rätt på haemakrysset och/eller sudokut är med i utlottningen av två trisslotter. Vinnare av förra numrets tävling finner du på sidan 17.

Senast den 18e november ska lösningarna vara oss tillhanda. Märk kuverten "Kryss 3-2017" resp. "Sudoku 3-2017" och skicka dem i separata kuvert till:

Blodcancerförbundet, Hamngatan 15B, 172 66 Sundbyberg

Namn: _____

Adress: _____

Ort: _____

			9	1	8		
				6			
		9					
	6			7		8	3
				9			
		1	6	4	2	9	
		6	2		8		1
	2	3		1			6
						7	

Behandling i hemmet

Låt oss visa möjligheten med subkutan*
immunglobulinbehandling i hemmet

*Läkemedelsinjektion genom en spruta i underhudsfettet

Crono S-PID 50™ - Snabb och driftsäker pump för en smidig behandling med immunglobulin-infusioner i hemmet.

NordicInfu Care har lång erfarenhet av medicinsk teknik i hemmet.
Med CRONO pump och Neria™ infusionsset kan du smidigt och enkelt själv hantera behandling hemma. Fråga din sjuksköterska och läkare.

